

§ 10 tilladelse

til udvidelse af økologisk ægproduktion

på
Langbrovej 65, Thise
9700 Brønderslev

REGISTERINGSBLAD

Titel: § 10-tilladelse til udvidelse af den økologiske konsumægproduktion på Langbrovej 65, Thise, 9700 Brønderslev.

Dato: Den 30. september 2013

CVR-nr: 68565715

CHR-nr.: 38111

Matr. nr. 24a

Ejerlav: Tise By, Tise

Adresse: Langbrovej 65, Thise, 9700 Brønderslev

Virksomheds ejer: Per Henrik Knudsen

Ansøger: Per Henrik Knudsen, Langbrovej 65, Thise, 9700 Brønderslev

Konsulent: LandboNord v. Karoline Holst

Tilsynsmyndighed: Brønderslev Kommune

Journal nr. 09.17.16-P19-3226-13

KOPI MED KORTBILAG SENDT TIL

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Ejer: Per Henrik Knudsen, Langbrovej 65, Thise, 9700 Brønderslev
- Sundhedsstyrelsen: Embedslægerne Nordjylland, Nytorv 7, 2. sal, Postboks 1826, 9000 Aalborg, e-mail: nord@sst.dk

Naboer (ejere og beboere) til Langbrovej 65:

- Annie Brødslev Frandsen og Erik Frandsen, Langbrovej 64, Thise, 9700 Brønderslev
- Lotte Ledet Haugaard og Rune Martin Andersen, Langbrovej 39, Thise, 9700 Brønderslev

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia; e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård; e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V; e-mail: ae@aeraadet.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K; e-mail: fbr@fbr.dk.

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- DN Brønderslev, Lars Schönberg-Hemme; e-mail: dn@koushedede.dk
- DOF Nordjylland, Vagn Gjerløv, Skovtoften 38, 9700 Brønderslev; e-mail: vagn@gjerloev.com
- Danmarks Sportsfiskerforbund Miljøkoordinator: Per Michael Sonnesen, Asgård 48, 9700 Brønderslev; e-mail: per.sonne@mail.tele.dk.
- Formand for Voer Å Sportsfiskerforening; e-mail: Steen@voeraa.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N; e-mail: husdyr@ecocouncil.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø; e-mail: dn@dn.dk.
- Danmarks Sportsfiskerforbund; e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Andre

- LandboNord, Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev. Karoline Holst; e-mail: kho@landbonord.dk.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Generelt.....	5
1.1 Meddelelse om tilladelse.....	5
1.2 Offentliggørelse og klagevejledning.....	5
1.3 Høringer.....	6
1.4 Frist for udnyttelse og fristforlængelse.....	6
1.5 Andre tilladelser.....	6
1.6 Projektbeskrivelse.....	7
1.7 Samlet vurdering.....	7
2. Kommunens vurdering – uddybning vedrørende de enkelte forhold.....	8
2.1 Anlæg, lugt og naboer.....	8
2.2 Ammoniak og påvirkning af natur.....	8
2.3 Landskabelige værdier.....	14

BILAG

1	Situationsplan
2	Udbringningsarealer
3	Naturpunkter

1. Generelt

1.1 Meddelelse om tilladelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Brønderslev Kommune hermed tilladelse i henhold til § 10, stk. 1 i Husdyrloven¹ til udvidelse af den økologiske konsumægproduktion på Langbrovej 65, Thise, 9700 Brønderslev. Kommunen har modtaget ansøgning om udvidelse af den 11. juli 2013. Kommunen har vurderet, at tilladelsen kan meddeles med følgende forudsætninger:

1. Der må højst udbringes husdyrgødning svarende til 1,35 DE/ha på de ansøgte udbringingsarealer.
2. Der afsættes husdyrgødning fra 32,42 DE til enten biogasanlæg eller til økologisk drevne arealer hos 3. mand.
3. Brønderslev Kommune skal have dokumentation for den til enhver tid gældende gødningsaftale, der måtte blive indgået med hensyn til afsætning af husdyrgødning til 3. mand (nabo med økologisk planteavl).
4. Gyllebeholderen skal gennemgå en beholderkontrol, inden den tages i brug igen.
5. Tilladelsen skal være udnyttet senest 2 år efter offentliggørelsen.

Tilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

I øvrigt skal udvidelsen gennemføres i overensstemmelse med nedenstående projektbeskrivelse.

1.2 Offentliggørelse og klagevejledning

Tilladelsen bliver offentliggjort på Brønderslev Kommunes hjemmeside www.bronderslev.dk den 30. september 2013. Pligtmæssige adressater, jf. listen på side 3, vil få kopi af tilladelsen og bilag tilsendt. Herudover kan tilladelsen rekvireres i fotokopi hos Brønderslev Kommune.

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. **inden arbejdstids ophør den 28. oktober 2013**, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV.

Klageberettigede er ansøger, enhver med individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller foreninger, hvor klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse, jf. listen på side 3. Eventuel klage skal være skriftlig og indsendes til:

Brønderslev Kommune, Teknik og Miljø, Ny Rådhusplads 1, 9700 Brønderslev

eller sendes pr. e-mail til raadhus@99454545.dk

¹ Lovbekg. nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer

Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger, og evt. klage vil sammen med sagens akter blive videresendt til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Natur og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er til 500 kr. Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Brønderslev Kommune. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen ligger på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret ikke.

Opsættende virkning

Tilladelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Natur- og Miljøklagenævnet kan ved sin behandling af sagen ændre eller ophæve en tilladelse. Udnyttes en tilladelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Civil retssag

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

1.3 Høringer

Forud for denne tilladelse har Brønderslev Kommune foretaget en 3 ugers høring af ansøger, ejendommens matrikulære naboer samt de lokale foreninger, som er nævnt på side 3. I høringsperioden er der ikke kommet indsigelser til tilladelsen.

1.4 Frist for udnyttelse og fristforlængelse

Tilladelsen gælder fra den 30. september 2013. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 2 år fra denne dato.

1.5 Andre tilladelser

Andre eventuelle nødvendige tilladelser, som f.eks. byggetilladelse, er **ikke** omfattet af denne afgørelse.

Med denne tilladelse anser Brønderslev Kommune anmeldelse efter § 36 i husdyrgødningsbekendtgørelsen² for at være indgivet. Kommunen har ingen indsigelser til anmeldelsen.

---

² Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013.

1.6 Projektbeskrivelse

Tilladelsen er givet på grundlag af den indsendte ansøgning og efterfølgende supplerende oplysninger. Projektets væsentligste elementer er følgende:

- Den økologiske ægproduktion på Langbrovej 65 ændres fra 42,52 DE til 74,94 DE.
- Bedriftens samlede udbringningsareal udgør 31,53 ha bestående af ejet jord og forpagtede arealer.
- Udvidelsen sker i de eksisterende bygninger på Langbrovej 65.
- Biogasanlæg eller nabo med økologisk planteproduktion modtager økologisk husdyrgødning svarende til produktionen fra 32,42 DE fjerkræ.

1.7 Samlet vurdering

Brønderslev Kommune vurderer at:

- det samlede bygningsanlæg vil fremstå uændret og som en driftsmæssig enhed,
- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer,
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttede mod tilstandsændringer eller fredede, udpegede som internationale naturbeskyttelsesområder eller udpegede som særligt sårbare over for næringsstofpåvirkning.

Brønderslev Kommune konkluderer i henhold til ovennævnte, at forudsætningerne for at kunne meddele tilladelsen er til stede.

Flere oplysninger

Hvis du har spørgsmål eller bemærkninger til tilladelsen, kan du kontakte Mette Katrine Gintberg, på telefon 99 45 55 18 eller sende en e-mail til Mette.K.Gintberg@99454545.dk.

Brønderslev Kommune, den 27. september 2013

Mette Katrine Gintberg
Agronom

2. Kommunens vurdering – uddybning vedrørende de enkelte forhold

Det har *ikke* været muligt at svare "ja" til alle 10 punkter i ansøgningskemaet, idet udbringningsarealerne ligger inden for områder klassificeret som nitratklasse 3 og inden for arealer klassificeret som fosforklasse 2 og opland til fosforoverbelastet Natura 2000-område. Brønderslev Kommune har derfor særligt vurderet kvælstof- og fosforpåvirkningen fra udbringningsarealerne til overfladevand.

Udvidelsen sker også i en afstand af ca. 150 m til § 3-områder og Brønderslev Kommune har derfor beregnet merdeposition af kvælstof i naturpunkter nord for anlægget.

Desuden ligger anlægget / bygningerne inden for et område, der er udpeget som værdifuldt kulturmiljø.

2.1 Anlæg, lugt og naboer

Anlæg og produktionsform

I forbindelse med projektet bliver der kun opført en mindre tilbygning til laden, hvor der skal være udleveringsrum af æg; de eksisterende bygninger på ejendommen anvendes fortsat uændret. Udvidelsen sker ved, at der bliver sat en ekstra etage ind i stalden, så der bliver bure i to etager og dermed plads til 11.382 æglæggende høner. Desuden bliver der indsat gødningsbånd, hvilket betyder, at der ændres i gødningshåndteringen: Hvor der indtil nu bliver kørt husdyrgødning ud én gang om året (når gamle høns bliver skiftet ud med nye høns), vil man fremover fjerne gødningen et par gange om ugen.

Husdyrgødningen skal efter udvidelsen opbevares i den eksisterende gyllebeholder på 1.500 m³ og blandes med f.eks. økologiske speltskaller (restprodukt fra det økologiske bageri Aurion ved Hjørring) eller andet tørstof. Gyllebeholderen har været taget ud af drift og den skal derfor kontrolleres, inden den bliver taget i brug igen. Ca. 12.000 høns giver behov for ca. 1.200 m² gylletank. Der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

I forbindelse med udvidelsen forventer ansøger at indgå aftale om afsætning af den ekstra mængde producerede husdyrgødning til en nabo med økologisk planteavl.

Lugt/naboer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1 er udvidelse af dyrehold ikke tilladt bl.a. i en afstand af mindre end 50 m fra nabobeboelse. Nærmeste nabo er Langbrovej 64, hvor beboelsesbygningen ligger ca. 90 m fra staldanlægget på Langbrovej 65. (Se bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013.)

Da udvidelsen af konsumægproduktionen på Langbrovej 65 således overholder afstandskrav, vurderer Brønderslev Kommune, at den ansøgte etablering kan ske uden væsentlige gener for de nærmeste naboer m.m.

2.2 Ammoniak og påvirkning af natur

Generelt om beskyttet natur

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 294 af 31. marts 2009 med senere ændringer), naturbeskyttelsesloven, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet er der opstillet en lang række kriterier for beskyttelse af naturen.

Den mest sårbare natur findes i de internationale naturbeskyttelsesområder og Ramsarområder (Natura 2000-områder), der er en fællesbetegnelse for de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som er udpeget til opfyldelse af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiv. I ovennævnte æn-

dringsbekendtgørelse er denne type af natur kategoriseret som *kategori 1-natur* (§7, stk. 1, nr. 1) og omfatter en lang liste af nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper f.eks. aktive højmoser (7110), brunvandede søer og vandhuller (3160) m.m.

Den sårbare natur – *kategori 2-natur* (§7, stk. 1, nr. 2) - omfatter ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende *uden for* internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Naturbeskyttelseslovens §3 beskytter naturlige søer på over 100 m², heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og overdrev, når de enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med søer er større end 2.500 m² i sammenhængende areal. Loven beskytter desuden moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en beskyttet sø eller vandløb.

Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 7 omfatter en delmængde af de naturarealer, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som er særligt følsomme over for udledning af luftbåret kvælstof. Særligt sårbare § 3-naturområder, der ikke er omfattet af kriterierne i § 7, skal omfattes af samme afskæringskriterier for ammoniak, såfremt naturkvaliteten og kommunens mål for naturområdet tilsiger en beskyttelse på niveau med § 7-områderne.

Den mindre sårbare natur – *kategori 3-natur* – består af den natur, som ikke er omfattet under kategori 1 og 2. I ændringsbekendtgørelsen er §3 beskyttede heder, moser og overdrev defineret som kategori 3-natur sammen med ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Tabel 1. Krav til ammoniakdeposition i de forskellige kategorier

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. §7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden • 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug • 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug • 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug
Kategori 2. §7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 og ammoniakfølsomme skove	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha/år.

Ifølge ændringsbekendtgørelsen skal man ved miljøvurderingen af tilladelser efter § 10 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kun foretage beregninger til kategori 1-, 2- og 3-natur, når naturtyperne ligger inden for 300 m fra anlægget. Inden for 10 m af kategori 1- og 2-natur er der forbudszone mod etablering.

Specifikt om den beskyttede natur

- Natura 2000 (kategori 1 natur) og kategori 2-natur

Der er ingen Natura 2000-område eller § 7-områder inden for 300 m fra anlægget.

- Kategori 3-natur

Til kategorien hører heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3 og ammoniakfølsomme skove. I henhold til ændringsbekendtgørelsen må merdepositionen højst være 1,0 kg N/ha/år. Brønderslev Kommune foretager normalvis beregning til den kategori 3-natur, der ligger inden for en radius af 300 m fra anlægget.

Da der ligger kategori 3-natur inden for 300 m fra anlægget (arealer, der er registreret som mose) er der lavet scenarieberegninger for kvælstofdepositionen i Husdyrgodkendelse.dk til kanten af mosen ca. 150 m nord for anlægget (se bilag 3). Beregningerne for kvælstofdeposition i mosen viser en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år.

Da merbelastningen således er lav og langt under 1,0 kg N/ha/år, vurderer Brønderslev Kommune at udvidelsen af høneholdet og ægproduktionen ikke vil medføre tilstandsændringer på de nærmeste § 3-områder.

- Ammoniakfølsomme skove i området

Ca. 290 meter sydvest for anlægget ligger et skovområde, der er registreret som ammoniakfølsom skov. Merbelastningen i nordkanten af den ammoniakfølsomme skov er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Brønderslev Kommune vurderer derfor, at der heller ikke vil ske tilstandsændring i den ammoniakfølsomme skov.

- Vandløb

Ejendommens arealer ved Langbrovej 65 (mark 8-0 m.fl.): Ifølge Brønderslev Kommunes kortgrundlag grænser nogle af arealerne på Langbrovej 65 op til et privat vandløb (tilløb til Rørbæk). Vandløbet er målsat til faunaklasse 5 og der er krav om 2 m bræmmer og randzone. Der er beskyttet natur i skel med noget af udbringningsarealet, men terrænet hælder så lidt, at der sandsynligvis ikke er risiko for overfladisk afstrømning til naturtyper eller vandløb.

Forpagtede arealer til udbringning: Mark 1-0, 2-0 og 5-0 (del af landbrugsejendommen Bredningen 167, Manna) ligger ikke op til vandløb, men ifølge Fødevareministeriets kortmateriale om randzoner er der udlagt randzoner langs arealerne.

Mark 11-0 udgør ca. 3,0 ha og hører til landbrugsejendommen Hammelmosevej 61. Her er ikke vandløb eller randzoner.

Mark 24-0 udgør ca. 2,6 ha og hører til landbrugsejendommen Hedevej 2, V. Hjermitslev. Arealet ligger i Jammerbugt Kommune. I den østlige side af marken løber Tiendebæk, der er et kommunalt vandløb med bræmmer. Vandløbet er målsat til faunaklasse 5. Desuden er der randzoner langs en del af den nordlige side af mark 24-0. Se bilag 4 med Jammerbugt Kommunes gennemgang af arealet.

Mark 40 er en del af NaturErhvervstyrelsens ejendom, Taffelgårdsvej 400. Mark 40 udgør ca. 13 ha. I den nordlige ende af marken løber et kommunalt vandløb, der er målsat til faunaklasse 4. Der er randzoner langs vandløbet og langs hele markens østside.

Konklusion

Ud fra ovenstående vurderer Brønderslev Kommune,

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som uden for Natura 2000-områder, og
- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand i vandløb og potentielt ammoniakfølsomme skove.

- Bilag IV arter

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring anlægget og arealerne. På baggrund af "Faglig rapport nr. 635" fra DCE (Nationalt Center for Miljø og Energi) samt kommunens øvrige kendskab vurderer Brønderslev Kommune umiddelbart, at det kan være: odder, markfirben, spidssnudet frø og evt. vandflagermus m.m.

Odder færdes typisk tæt på søer og vandløb, men kan også findes langt fra disse. Da odder oftest er nataktive og markdriften normalt foregår i dagtimerne, vurderer kommunen, at raste- og yngleområderne for odder ikke bliver påvirket.

Især solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirbenet. Markdriften vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder i nærheden af markerne.

Spidssnudet frø kan forekomme i mange typer af vandhuller, men foretrækker vandhuller, der omgives af fugtige udyrkede arealer som fødesøgnings- og rasteområde.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Brønderslev Kommune kender ingen registreringer af flagermus nær anlægget og udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere flagermusarter kan raste eller yngle i området. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Brønderslev Kommune vurderer, at markdriften har en neutral effekt for de nævnte arter. Dette tilskrives, at udbringningen af husdyrgødning vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

- Fredede områder og fredede fortidsminder på eller i tæt nærhed af anlægget

Der er ingen fredede områder eller fortidsminder på eller i nærheden af anlægget. Ca. 170 m sydvest for ejendommen ligger dog et ikke-fredet fortidsminde, hvor der er fundet en "jordfæstegrav" fra jernalderen, ligesom der ca. 370 m nordøst for ejendommen ligger et andet ikke-fredet fortidsminde, muligvis en boplads fra stenalderen.

Mark 40-0 er omfattet af fredningen af Store Vildmose (arealfredning). Af fredningen fremgår det bl.a., at "Arealerne må fortsat anvendes til jordbrug uden begrænsning i anvendelsen af gødning og pesticider."

Beskyttede diger

Der ligger ingen beskyttede diger på selve ejendommen, men der er et beskyttet dige i den nordvestlige side af mark 24-0. Den præcise placering af digerne kan findes på www.arealinfo.dk.

Konklusion

Ud fra ovenstående har Brønderslev Kommune samlet vurderet,

- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.³

³ Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

Udbringningsarealer Overfladevand og grundvand

Beskrivelse og vurdering for vilkår

En del af ejendommens husdyrgødning afsættes ifølge ansøgningen til biogasanlæg (svarende til 32,42 DE), mens resten udbringes på arealerne, som fremgår af bilag 2. Der udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,35 DE/ha. Der bliver dog ifølge ansøger indgået aftale om afsætning af husdyrgødningen til en nabo med økologisk planteavl, når udvidelsen er på plads.

Overfladevand – Nitrat

Nedenstående tabel 2 viser, hvordan bedriftens ejede og forpagtede arealer ligger i forhold til kvælstoffølsomme områder.

Tabel 2: Beliggenhed i forhold til kvælstoffølsomme områder

Udbringningsarealer [ha]	Uden for Nitratklasse [ha]	Nitratklasse I [ha]	Nitratklasse II [ha]	Nitratklasse III [ha]
31,53 ha	1,3	-	-	30,2

Næsten hele det samlede udbringningsareal på 31,53 ha ligger i område, der er klassificeret som nitratklasse III. På arealer i nitratklasse III er der ifølge "bilag 3" til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug krav om, at der alene må udbringes 50 % af den husdyrgødning, som harmonireglerne ellers giver mulighed for. Der kan dog udbringes mere husdyrgødning, hvis der benyttes andre virkemidler som f.eks. ekstra efterafgrøder eller økologisk produktion, hvor der ikke anvendes handelsgødning.

Ifølge ansøgningsmaterialet er det beregnet, at der er i gennemsnit må udbringes 0,7294 DE/ha (DE_{max}) svarende til en udvaskning på maksimalt 58,9 kg N/ha ($kg\ N/ha\ DE_{max}$) fra rodzonen (skema nr. 55352, version 1). Det reelle dyretryk er 1,35 DE/ha (DE_{reel}) og den reelle udvaskning er på 37,8 kg N/ha ($kg\ N/ha\ DE_{reel}$). Kravet til maksimalt kvælstofudvaskning er således overholdt.

Vurdering af eventuel skadevirkning af kvælstof og fosfor til overfladevand, herunder marine Natura 2000-områder.

Kvælstof (nitrat)

Miljøstyrelsen har fastlagt 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke vil medføre skadevirkning på overfladevand, som følge af nitratudvaskning;

1. Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007 (projektet i kumulation med andre planer og projekter).
2. Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max 1 %, hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret (påvirkning fra projektet i sig selv).

Kvælstof i relation til oplandet til Nibe-Gjøl Bredning:

Arealerne afvander alle via forskellige vandløb (Tiende Bæk, Ryå og Stavad Kanal) til Ryå, som afvander til Nibe-Gjøl Bredning. Nibe-Gjøl Bredning er en del af Limfjorden. Forholdene i Limfjorden er beskrevet i "Udkast til Vandplan, Hovedopland 1.2 Limfjorden, Forhøring, januar 2010". De arealer i Brønderslev Kommune, som afvander til Limfjorden, har næsten alle Nibe-Gjøl Bredning som recipient. Nibe-Gjøl Bredning er udpeget som habitatområde "H15, Nibe Bredning, Halkær

Ådal og Sønderup Ådal". Området er tillige fuglebeskyttelsesområde (F1). Størstedelen af oplandet til Nibe-Gjøl Bredning er karakteriseret som "oplande til meget sårbare Natura 2000-områder".

Udpegningsgrundlaget for de marine Natura 2000 områder i Nibe-Gjøl Bredning er en hel række forskellige naturtyper og arter, bl.a. naturtyperne "1110, sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand" og "1160, større lavvandede bugter og vige" samt arterne odder, spættet sæl og forskellige arter af andefugle og terner. Risikoanalysen fra Udkast til Vandplanerne og Naturplanerne har vist, at habitatområderne i Nibe-Gjøl Bredning er i risiko for ikke at opfylde målet i Udkast til Vandplanen i 2015. Årsagen hertil er bl.a., at Nibe-Gjøl Bredning er påvirkelig ved tilførslen af næringsstoffer. Tilførslen af næringsstoffer forventes som følge af VMP I, II og III at falde frem til 2015.

Afskæringskriterie nr. 1 – Påvirkning i kumulation med andre planer og projekter

Dyretrykket i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning har været svagt stigende fra 2007 til 2012 fra 89.048 DE til 91.676⁴ DE. Antallet af dyreenheder er opgjort på baggrund af det Centrale Husdyr Register (CHR-registret). I henhold til datamaterialet i www.jordbrugsanalyser.dk er der sket en stigning fra 2007 til 2012 på 2,95 %. En opgørelse, som også inkluderer data fra årene 2008-2011, viser også en stigende tendens. Brønderslev Kommune har ved hjælp af lineær regression beregnet, at stigningen inklusiv 2008-2010 ligger på ca. 3,01 %. Kommunen har endvidere beregnet, at forklaringsgraden, r^2 er større end 0,5, hvilket anses som en sikker tendens.

Den registrerede udvikling i dyretrykket gennem CHR skal sammenholdes med kommunernes egne oplysninger om tilladelse og godkendelser, som er givet, men ikke udnyttet, samt eventuelle reduktioner eller ophør af dyrehold. En gennemgang af de tilladelser/godkendelser, som Brønderslev Kommune har givet i perioden fra 2007 til 2011 viser, at der er givet tilladelser/godkendelser til ca. 4.666 DE i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning, hvor fristen for udnyttelse ikke er udløbet. Tallet viser en stigning i antallet af husdyr.

Efter Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, jour. nr. NKM-133-00068 fra den 24. november 2011, har Miljøstyrelsen ændret retningslinjer for, hvordan man laver konkrete vurderinger af nitratudvaskningen til overfladevand, der ligger ud over det fastlagte miljøbeskyttelsesniveau. De ændrede retningslinjer er beskrevet i notatet fra Miljøstyrelsen d. 22/12 2011 "Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om kvælstofudvaskning svarende til planteavl". Det fremgår heraf, at man kan se bort fra en evt. stigning i husdyrholdet i et givet opland, såfremt husdyrbruget i en ansøgning om miljøgodkendelse *reducerer udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlsbrug*, nærmere defineret som udvaskningen ved valg af et planteavlssædskifte.

I ansøgt drift og med anvendelse af husdyrgødning vil der efter udvidelsen være en udvaskning på 37,8 kg N pr. ha pr. år. I et tilsvarende planteavlssædskifte ville udvaskningen uden virkemiddel sædskifte og uden brug af husdyrgødning have været 55,6 kg N pr. ha pr. år (fiktivt ansøgningskema nr. 55353). Det er således dokumenteret, at udvaskningen er mindre i ansøgt drift, end det ville have været i et planteavlssædskifte på de samme arealer. Som konsekvens heraf kan der ses bort fra stigningen i dyretrykket i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning.

Afskæringskriterie nr. 2 – Påvirkning fra projektet i sig selv

I ovenstående afsnit er der argumenteret for, at udvaskningen i ansøgt drift med anvendelse af husdyrgødning er mindre, end udvaskningen ville have været i et planteavlssædskifte. Når projektet ikke påvirker et marint Natura 2000-område **i kumulation** med andre projekter, er den eneste logiske konsekvens, at så kan projektet heller ikke påvirke Natura 2000-området **i sig selv**.

---

⁴ <http://jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Fosfor i relation til oplandet til Nibe-Gjøl Bredning:

Ifølge retningslinjer fra Miljøstyrelsen skal der foretages en vurdering af, hvorvidt et projekt i sig selv kan påvirke habitatområder med hensyn til fosfor. Brønderslev Kommune har vurderet, at den samlede påvirkning af Nibe-Gjøl Bredning med fosfor er 43,9 t P pr. år⁵.

I forhold til ejendommen Langbrovej 65 kan beregningerne for fosfor ses af nedenstående skema:

Langbrovej 65		
Areal til udbringning		31,53 ha
Fosforoverskud, kg pr. ha pr. år		17,7
Forøgelse i godkendelsesperioden på 8 år		17,7 x 8 = 141,6 kg P
% forøgelse i forhold til en samlet fosforpulje på 2000 kg pr. ha i pløjelaget ⁶		141,6 / 2000 = 7,08 %
Worst case udvaskning af fosfor ⁷		1 kg P pr. ha pr. år (standardværdi)
Worst case udvaskning fra projektet		31,53 ha x 1 = 31,53 kg P pr. ha pr. år
Worst case påvirkning fra projektet i forhold til den procentvise forøgelse i godkendelsesperioden		31,53 kg P x 7,08 % = 2,23 kg P i alt
Ansøgt fosforbidrag af det samlede fosforbidrag til N2000 området	2,23 / 43.900	0,005 %

Påvirkningen fra arealerne i Brønderslev Kommune i det konkrete projekt udgør 0,005 % og dermed langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Nibe-Gjøl Bredning. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at projektet ikke i sig selv kan give anledning til væsentlig fosforpåvirkning af det marine Natura 2000-område i Nibe-Gjøl Bredning.

2.3 Landskabelige værdier

Anlægget ligger i et område, der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som jordbrugsområde. I jordbrugsområderne skal hensynet til jordbrugserhvervene varetages i balance med hensynet til de øvrige åben landinteresser og byudviklingsinteresser. Der er ca. 1 km til nærmeste lokalplanlagte område (Thise – boligbyggeri og bevaring af Thise by) og kommunen vurderer, at der ikke er konflikter med hverken åben-landinteresser eller med byudviklingsinteresser.

Anlægget ligger endvidere inden for et område, der er udpeget som *værdifuldt kulturmiljø omkring Thise – Thise Udflyttere – Manna Gårde*. Af retningslinie 2.6.1 i (forslag til) kommuneplan 2012-2025 – *Udpegning og beskyttelse af værdifulde kulturmiljøer* fremgår følgende: "Inden for afgrænsningen af de udpegede områder skal de kulturhistoriske værdier beskyttes. Byggeri, anlægsarbejder og andre indgreb, der i væsentlig grad vil forringe oplevelsen eller kvaliteten af de kulturhistoriske værdier, må ikke finde sted i disse områder." Da den eneste udvidelse af byg-

⁵ Udregnet ud fra forudsætninger i "Udkast til Vandplan 2010-2015, Limfjorden, Hovedopland 1.2, Forhøring, januar 2010". Forudsætninger fra udkast til Vandplan: P-afstrømning på 0,5 kg pr. ha pr. år (aflæst ud fra figur 2.4.2). Desuden ud fra en forudsætning om et dyrket areal i oplandet på 65 % og et udyrket areal på 35 %. Fra det udyrkede areal er der regnet med et tab på 0,08 kg P pr. ha pr. år.

⁶ I henhold til forudsætninger i vejledning fra Miljøstyrelsen

⁷ I henhold til forudsætninger i vejledning fra Miljøstyrelsen

ningsmassen er en mindre tilbygning til laden, hvor der skal være udleveringsrum (æg på lager, der venter på at blive afhentet), vurderer Brønderslev Kommune, at anlægget ikke er i strid med udpegningen.

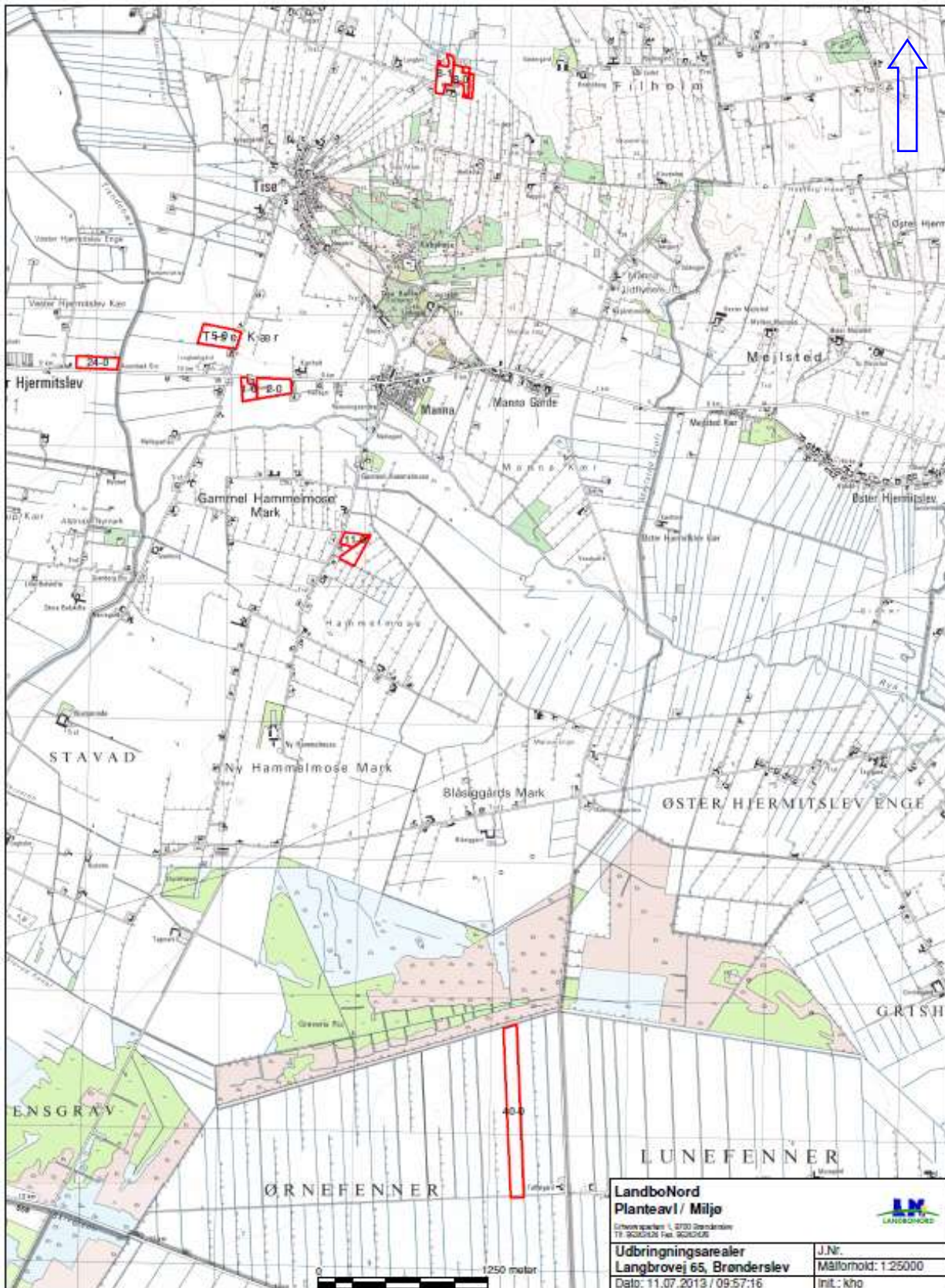
På baggrund af alle vurderinger og beregninger er det Brønderslev Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte udvidelse ikke er i strid med de landskabelige hensyn, som skal varetages efter loven.

Bilag 1 – Situationsplan

Bilag 2 – Udspretningsarealer

Bilag 3 - Naturpunkter

Bilag 4 – Udtalelse fra Jammerbugt Kommune vedrørende mark 24-0

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Miljø
Toftevej 43, 9440 Aabybro
Tlf.: 7257 7777 Fax: 7257 8888
raadhus@jammerbugt.dk
www.jammerbugt.dk

Mariane Eduardsen
Direkte 7257 7696
mae@jammerbugt.dk

22-08-2013
Sagsnr.: 09.17.18-P19-9-13

Brønderslev Kommune
Landbrugsafdelingen
Att.: Mette Gintberg

Jammerbugt Kommunes udtalelse i forbindelse med miljøgodkendelse på ejendommen Hedevej 2, 9700 Brønderslev

Brønderslev Kommune har anmodet Jammerbugt Kommune om en udtalelse i forhold til ovenstående efter husdyrloven, eftersom dele af projektets udbringningsarealer er beliggende inden for Jammerbugt Kommune.

Jammerbugt Kommune udtaler følgende i forbindelse med høringssagen:

1. Naturudtalelse

Arealet matr. nr. 30-d, Vester Hjerimitslev by, Vester Hjerimitslev ligger i Jammerbugt Kommune vest for Vester Hjerimitslev by.

Udbringningsarealet ligger ca. 3 km fra nærmeste Natura 2000 område, nr. 216, Saltum Bjerge. Fortsat landbrugsmæssig drift vurderes ikke at medføre væsentlige påvirkninger af arter eller naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlagene.

Udbringningsarealet ligger mere end 1000 m fra et § 7 areal og der er ikke registreret § 3 beskyttet natur på udbringningsarealerne.

Udbringningsarealet ligger udenfor fredninger, og der er ikke konflikt med registrering af fredede fortidsminder eller beskyttede diger på arealerne.

Arealet ligger i jordbrugsområde jf. Helhedsplan 2013.

Bilag IV arter EF-habitatdirektivet, Rødliste eller fredning

Dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV er i henhold til direktivet særligt beskyttet, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder (Natur 2000-område) eller udenfor.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted ved ejendommen eller på og omkring ejendommens udbringningsarealer.

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der ved ejendommen eller på og omkring ejendommens udbringningsarealer kan være

- Odder
- Markfirben
- Spidssnudet frø
- Vandflagermus

Jammerbugt Kommune vurderer herefter at driften af markerne ikke vil have negativ indflydelse på de nævnte arter, fordi der ikke ændres på vandhuller, vandløb, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder og krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Det vurderes derfor, at der ikke sker fysiske ændringer i forbindelse med arealanvendelse, der kan være til skade for bilag IV-arter.

Odder er optaget på rødlisten som sårbare.

Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur. Jammerbugt Kommune har ikke konkret kendskab til registrering af nogle af de nævnte arter i og omkring ejendommens anlæg og udbringningsarealer. Jammerbugt Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistepå eller umiddelbart op til det ansøgte areal og husdyrbrugets udbringningsarealer. Udvidelsen vurderes derfor ikke at have negativ indflydelse på de nævnte arter og deres levesteder.

2. Vandmiljø

Der er 1 udbringningsareal i Jammerbugt Kommune (2,6 ha). Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Limfjorden. Arealerne ligger i opland til Ry Å.

Kystvande (habitat)

Arealerne afvander til Limfjorden via vandløb ved Nibe Bredning, der har skærpet målsætning og er en del af internationalt beskyttelsesområde (EF-Habitatområde nr. 15, EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 1 og Ramsarområde nr. 7).

Nitrat- og fosforklasser

Udbringningsarealet ligger i nitratklasse 3 (2,6 ha). Udbringningsarealerne er fosforklasse II (2,6 ha). Arealerne er ikke lavbundsarealer. Et af arealerne er delvist lavbundsareal, der er omfattet af okkerklasse I.

Vandløb

Udbringningsarealet ligger op til følgende vandløb:

- Tiendebæk (opland til Ry Å) på en strækning af 85 meter. Vandløbet er § 3- og § 69-beskyttet. Målsætningen for vandløbet er B3 og forureningsgrad II.

Vurdering

Udbringningsarealet er intet sted stærkt skrånende umiddelbart ned mod vandløbet. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl anses på den baggrund ikke at udgøre en risiko.

Søer

Udbringningsarealet ligger ikke op til §3-beskyttede søer.

Samlet vurdering

Jammerbugt Kommune vurderer på denne baggrund, at projektet ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af forholdene ved vandløb og søer i kommunen, såfremt der stilles vilkår til at sikre mod afstrømning af husdyrgødning til søen.

3. **Grundvand**

Udbringningsarealet i Jammerbugt Kommune er ikke beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser eller i indvindingsopland til almene vandværker. Dermed er ingen af udbringningsarealerne i Jammerbugt Kommune beliggende i nitratfølsomt område, og ansøgningen overholder bestemmelserne til beskyttelse af grundvandet i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, (Lovbekendtgørelse 1486 af 04/12 2009) og den tilhørende bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009. Der er derfor ikke opstillet særlige vilkår til beskyttelse af grundvand.

Samlet vurdering

Med baggrund i ovenstående har Jammerbugt Kommune ingen bemærkninger til sagen.

Det kan afslutningsvis oplyses, at Jammerbugt Kommunes Landbrugsafdeling har brugt 3 timer på behandling af sagen.

Venlig hilsen
Mariane Eduardsen